

Legeteorier

Af Trond Kristoffersen

Ifølge Piaget (1962) er leg sammen med imitation grundlæggende for den kognitive udvikling. Mens imitation hovedsagelig forstås som en ren akkommodationsproces, forklarer Piaget leg som mere ren assimilation. Det vil sige en proces, som er løsrevet fra akkommodation. Leg forstås med andre ord som et handlingsmønster, barnet udfører kun for den tilfredsstillelse, der ligger i at beherske det ud fra tidligere erfaring. Gennem legen tilpasser barnet sig ved at ordne omgivelserne i forhold til sin

viden og sine tidligere erfaringer. Barnet er da sin egen reference i forhold til det, der sker, og for hvordan det sker. Barnet assimilerer virkeligheden ud fra sine egne forudsætninger. Gennem leg sætter barnet sig selv ind i et samspil med omverdenen. Barnet kommer i kontakt med ting og mennesker omkring sig og lærer verden at kende.

Andre har tolket leg mere som et udtryksmiddel og sat den i sammenhæng med emotionelle forhold og den betydning, leg har for barnets personlighedsudvikling. Ifølge Freud får barnet gennem legen afløb for indestængte følelser og ubevidste motiver, samtidig med at den giver mulighed for at beherske traumatiske hændelser. Erik H. Erikson (1968, 1977) supplerer Freuds teori og ser legen som et led i barnets personlige udvikling, idet den tjener en egofunktion for barnet og bidrager til barnets identitetsudvikling. Legen hjælper barnet med at udvikle og bevare sin selventitet. Gennem leg kan barnet bearbejde sin angst, og på den måde bliver legen et vigtigt hjælpemiddel for barnet i forhold at beherske de såkaldte udviklingskriser.

Den sovjetrussiske psykolog Leontjev (1977) tillægger legen en vigtig funktion i socialiseringsprocessen. Gennem legen (specielt rolleleg) tilegner barnet sig den såkaldte objektive virkelighed i samfundet og kulturen, samfundets funktioner og adfærdsformer. Ifølge Leontjev må barnet lære at lege, og det sker ved at barnet ser gode voksne modeller (eller ældre børn) fra det virkelige liv.

Den amerikanske socialantropolog Bateson (1973) ser legen i et kommunikationsperspektiv. En af forudsætningerne for at kunne deltage i lege er, at barnet er i stand til metakommunikation. Det vil sige at kommunikere at "dette er leg" eller med andre ord se grænsen mellem legens verden og virkelighedens verden. Dermed bliver legen et vigtigt led i udviklingen af de kommunikative færdigheder.

Endelig kan det nævnes, at enkelte tolker legen som et vigtigt led i udviklingen af barnets kompetencemotivation. Gennem legen kan barnet klare udfordringer. Dette får en stimulerende virkning på barnets opfattelse af sig selv og sin egen dygtighed. Kompetencefølelsen øger motivationen, og evnen til at klare lignende adfærd bliver styrket, hvilket vil stimulere selvudviklingen og dermed personlighedsudviklingen. (Lillemyr 1990)